

Andrzej Żaki

Naszacowice, pow. Nowy Sącz

Informator Archeologiczny : badania 5, 200-201

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

bogato ornamentowane motywami romańskimi. Naczynie to pochodzi najprawdopodobniej z XII wieku. Natomiast w części północnej krypty, odkryto szkielet opata, wyposażony w bardzo ubogi grobowy pastorał, wykonany z cyny. W środkowej części krypty wschodniej, znajdował się wkop na głębokość 5,40 m /do calca/, którego dno wyłożone było wygładzoną warstwą gliny, zmieszaną z zaprawą. Wypełnisko tego "pomieszczenia", stanowiła czarna ziemia ze spalenizną i z zawartością bardzo dużej ilości ułamków naczyń "siwaków", pochodzących z XIV-XV wieku. Przepuszczalnie w tym czasie wkop uległ likwidacji. Trudno przypuszczać jakiemu celowi służyło to "pomieszczenie", którego ściany stanowiła calcowa glina, a dno glina z zaprawą. Niewykluczone, że mogło ono służyć przez krótki okres, jako miejsce chowania zmarłych, których w czasach średniowiecznych stamtąd przeniesiono. Tym bardziej, że w warstwach stanowiących wypełnisko wkopu, sporadycznie natrafiono na kości ludzkie na wtórnym słożu.

Nieoczekiwane wyniki przyniosły badania przeprowadzone w krypcie zachodniej. Stwierdzono bowiem, że jednorodne warstwy średniowieczne zalegają pod ścianą krypty, która dotychczas zakwalifikowana była jako nieprzebudowana krypta romańska. Badania archeologiczne wykazały jednak, że uległa ona znacznej przebudowie w czasach średniowiecznych, a w jakim stopniu, to wykażą dalsze prace, które będą jeszcze prowadzone w tej krypcie w następnym sezonie.

Badania będą kontynuowane.

NASZACOWICE, pow. Nowy Sącz

Komisja Archeologiczna Oddziału PAN
w Krakowie

Badania prowadził doc. dr Andrzej Żaki. Finansował Oddział PAN w Krakowie. Szósty sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne.

W trzech rejonach grodziska założono 4 wykopy badawcze różnej wielkości, których celem było wyjaśnienie problemów związanych z obronnością i zabudową mieszkalną dawnego grodu.

W centralnej części grodziska /rej. I/ kontynuowano rozpoznania relikwów południowego odcinka wału obronnego, rozpoczęte w tym miejscu w roku 1968. Wykop III, długości prawie 10 m i maksymalnej głębokości ponad 3 m, odsłonił dalsze, podobnie jak poprzednio mało czytelne pozostałości drewnianych konstrukcji wału typu nieregularnej przekładki. Ujawnił też pierwotnie duże nierówności terenu, które likwidowano przy budowie wału i w okresie funkcjonowania grodu /w bliżej nie określonym czasie pomiędzy w. VIII a X/.

Ślady zabudowy mieszkalnej w postaci jam kulturowych, w tym półziemianek, rozpoznano przede wszystkim w wykopie II, położonym w południowej części tzw. podgrodzia głównego /rej. III/, w pobliżu dobrze zachowanego odcinka wału. Bardziej skąpe były one w południowo-wschodniej części tego rejonu, gdzie ciąg odkrywek wąskoprzestrzennych, tworzących łącznie wykop I, odsłonił pozostałości zaledwie dwu jam kulturowych. Zupełny natomiast brak śladów zabudowy mieszkalnej stwierdzono w wykopie IV, położonym w części tzw. podgrodzia wschodniego /rej. IVa/. O ile nie jest to wynikiem zniszczeń, spowodowanych intensywną uprawą rolną tego terenu, i o ile dalsze badania nie ujawnią żadnych śladów w sąsiedztwie, będzie to świadectwem stosunkowo rzadkiej zabudowy grodu.

WIDZGÓRA, pow. Żuromin

Katedra Archeologii Pradziejowej
i Wczesnośredniowiecznej Uniwersy-
tetu Warszawskiego

Badania prowadził dr Jerzy Gąssowski. Finansował Uniwersytet Warszawski z dotacji Komitetu Nauk Historycznych PAN. Pierwszy sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne; dwie fazy osadnicze /VI-VII w.; VII-VIII w./.

Grodzisko wczesnośredniowieczne leży na wzniesieniu morenowym wśród torfowisk i podmokłych łąk, w odległości 1,5 km na południe od wsi i w odległości 0,5 km na północ od wsi Miłotki, pow. Mława. W planie ma kształt w przybliżeniu czworoboczny z zaokrąglonymi rogami, a wymiary jego wynoszą 50 na 40 m. Wysokość wałów sięga 6 m. Na odcinku południowym wał obronny jest uszkodzony niedawnym wybieganiem żwiru.

W roku 1966 Pracownia Atlasu Archeologicznego IHKM przeprowadziła badania sondażowe na powierzchni ca 0,5 ara. W b.r. wykop został założony poprzez wał i część wnętrza grodziska na osi północ-południe, na powierzchni 1 ara. Wykop uchwycił część wału obronnego przy bramie wjazdowej. Stanowił on konstrukcję izbiową z belek i dranic, posadowioną na wysokim nasypie gliniasto-żwirowym. Izbyce były wypełnione piaskiem. Przy bramie izbyce miały układ ukośny w stosunku do osi wału. Wynikało to z pozycji bramy, która przecinała północną część wału ukośnie do jego osi. Ściana wału wewnątrz bramy pokryta była kamieniami.

Do bramy grodu wiodła przez pola i podmokłe łąki od strony północno-zachodniej brukowana droga, szerokości ca 2 m i długości około 1 km. Przeprowadzono badania sondażowe drogi w odległości 200 m